

NOTA'S BIJ DE FRAGMENTEN VAN EEN ROMAANSE DOOPVONT
UIT DE GEWEZEN SINT-BAAFSABDIJ.

In de refter van de gewezen St.-Baafsabdij worden een aantal fragmenten van een stenen doopvont bewaard. Deze fragmenten werden in 1852 door A. Van Lokeren tussen de puinen van de abdij ontdekt. Nog in hetzelfde jaar publiceerde hij zijn vondst in de *Messenger des Sciences historiques*. De gravure van Ch. Onghena die Van Lokeren's artikel illustreerde vindt U hiernaast gereproduceerd.

Naar stijl behoren de gesculpteerde fragmenten van de doopvont tot de Romaanse periode die men grosso modo tussen 1000 en 1200 kan situeren.

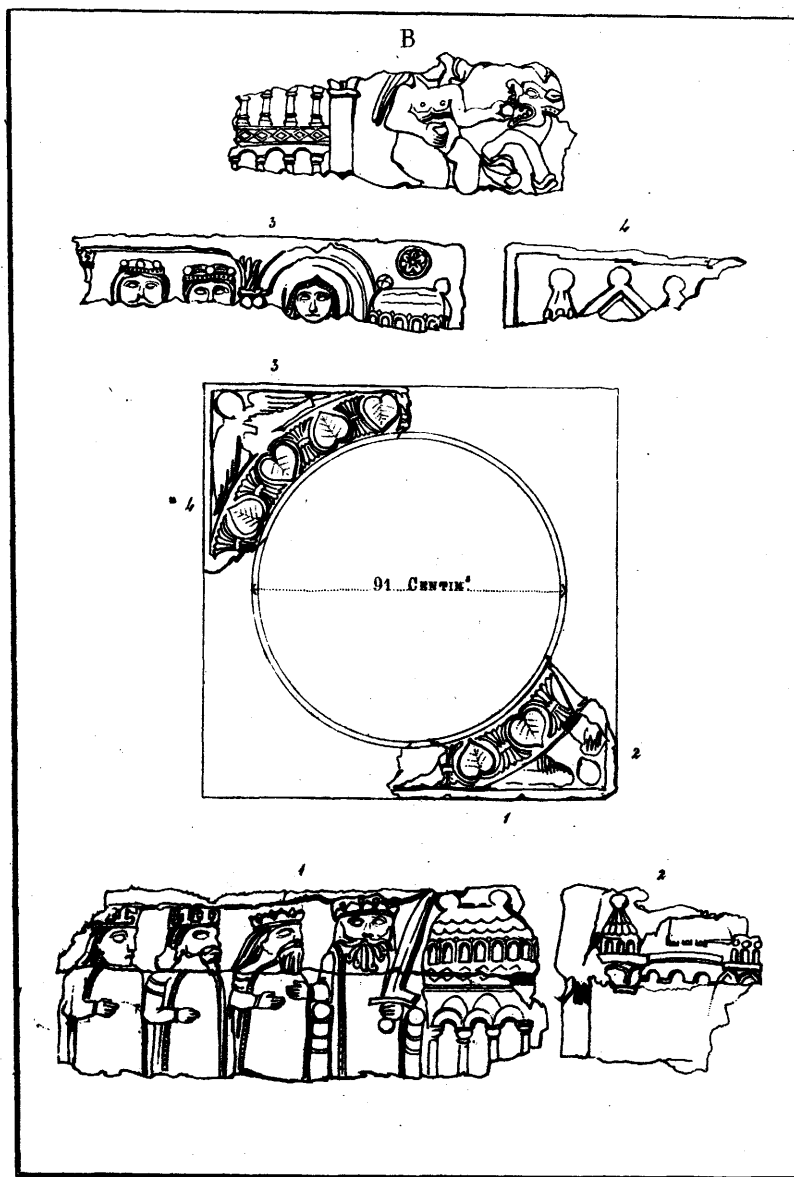
De voorstellingen streven geen illusie van de werkelijkheid na, maar worden volkomen bepaald door de ruimte (het steenblok) waarop zij zijn voorgesteld.

De fragmenten zijn uitgevoerd in Doornikse hardsteen. Daardoor behoort de doopvont uit de Sint-Baafsabdij tot een groep doopvonten die tijdens de Romaanse periode, wellicht door gespecialiseerde beeldhouwerateliers, in het Doornikse werden tot stand gebracht en geëxporteerd. Verschillende exemplaren van dergelijke doopvonten bleven bewaard. Men kan er naar opbouw twee types in onderscheiden. Het eerste type heeft een dikke middensteun en 4 kleine hoekzuiltjes. Voorbeelden hiervan zijn de doopvonten bewaard te Lichtervelde, Noordpeene (Noord-Frankrijk), Zedelgem, Dendermonde en waarschijnlijk ook ons Gents exemplaar. Het tweede type heeft enkel één middensteun die de kuip draagt. Een typisch voorbeeld hiervan is de doopvont van Zillebeke.

Onze kennis over deze Romaanse doopvonten is bij gebrek aan geschreven bronnen, uiterst schaars.

Interessant zijn deze doopvonten vooral omwille van de iconografische thema's die ze in beeld brengen. Deze onderwerpen zijn ontleend aan de Bijbel, wat gezien de functie van de doopvonten normaal is. De fragmenten van ons exemplaar brengen de volgende scènes in beeld:

- de Zondeval: Adam en Eva, bekoord door de Duivel in de gedaante van een slang, eten van de Verboden Vrucht (een gelijkaardige uitbeelding op de doopvont van East-Mean (Engeland) en de verdrijving uit het Aards Paradijs (te vergelijken met de doopvont van Cousolre thans bewaard in het Museum te Rijsel)
- De Aanbidding van de 3 Koningen, slechts heel fragmentair bewaard, maar identificeerbaar door de ster boven een gebouwtje dat de stal van Bethlehem moet uitbeelden;
- de 3 Koningen bij koning Herodes;
- het vierde verdwenen zijpaneel stelde wellicht de overwonnen duivelen (door het doopsel) voor.

Ch. Onghena Sc.

FONTS BAPTISMAUX

Interessant is de samenhang van de voorstellingen gekozen uit het Oud en Nieuw Testament te noteren. Dergelijke samenhangen zijn trouwens typisch voor heel de middeleeuwse kunst. Wat onze Gentse doopvont betreft is er de Zondeval en de Verdrijving uit het Aards Paradijs (Oud-Testament) en de Aanbidding (Nieuw-Testament).

Inderdaad het door de zondeval geschapen probleem wordt slechts opgelost door de komst van Christus zoals trouwens reeds in het Scheppingsverhaal wordt voorspeld.

Noteren we tenslotte dat de diameter van het doopbekken, in tegenstelling met wat Van Lokeren ons laat geloven, geen 91 cm. maar 79 cm. bedraagt, de afmetingen van de kuip bedragen h. 25, b. 95 en l. 95 cm.

K. Vdb.

Literatuur

A. Van Lokeren, Imagerie de portail de l'ancienne Abbaye de Saint-Bavon à Gand, et quelques fragments d'anciens fonts baptismaux in: Messenger des sciences historiques (1852) blz. 113-120.

L'Art Roman. Catalogue. Exposition organisée par le gouvernement espagnol sous les auspices du conseil de l'Europe, Barcelona et Santiago de compostella, 1961, blz. 435

A. Van Lokeren, Histoire de l'abbaye de Saint-Bavon, Gent, 1855, blz. 82-83

Chan. Van den Gheyn; in: Inventaire archéologique I, blz. 3

* * * * *

KRITIEK OP HET GENTS STADSBESTUUR.

Van de Heer G. Van den Daele, Burgemeester der Stad Gent, ontvingen wij een brief gedateerd 1 maart 1973, waarvan wij hieronder de volledige tekst afdrukken:

1. Ik lees in uw uitstekend blad van februari 1973 op blz. 31 de volgende passus:

"Nu is het wel zo dat de Burgemeester ons bij de opening van de fototentoonstelling "Gent Gisteren" verteld heeft dat "Gent geen stad is waar de toeristen moeten komen naar kijken" en dat legt dan misschien veel uit."

Ik deel U eenvoudig mede dat ik zulke dwaasheid niet heb gezegd. Ik heb beklemtoond dat de aanpassing van het oude Gent aan het moderne leven in harmonie moest gezien worden met de huidige en toekomstige noodwendigheden van tewerkstelling. Er is geen haar op mijn hoofd dat eraan denkt het toerisme daarbij uit te schakelen. U hebt trouwens maar de begroting van de stad na te zien om U daarvan te overtuigen.